

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 F (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl I www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

Fractie Water Natuurlijk
Fractie Bedrijven
Fractie Natuurterreinbeheerders

Datum:	Uw kenmerk:	Ons kenmerk:	Behandeld door:
18 november 2021			Sloot, Juul
Onderwerp:			Doorkiesnummer / e-mail:
Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 4.5 Reglement van Orde voor AB over Meerjarenbaggerprogramma			(0344) 64

Beste meneer/mevrouw,

Hieronder treft u de antwoorden aan op de door u gestelde schriftelijke vragen conform artikel 4.5 van het Reglement van Orde voor het Algemeen bestuur.

De vragen zijn overgenomen en voorzien van een antwoord.

Tijdens de commissievergadering Watersysteem van 1 november 2021 zijn door een aantal fracties vragen gesteld over het voorstel ontwerp beleidsplan Meerjarenbaggerprogramma 2022 (MJB 2022). Een aantal van deze vragen zijn niet beantwoord waardoor de ondergenoemde fracties deze opnieuw stellen middels deze schriftelijke vragen (conform Art. 4.5). Daar het Algemeen Bestuur op 26 november 2021 bijeenkomt voor besluitvorming over het beleidsplan MJB 2022, verzoeken wij vriendelijk maar dringend deze vragen direct te verspreiden onder de AB-leden en zo spoedig mogelijk, vóór 15 november 2021, te beantwoorden.

Belang baggerprogramma voor een robuust watersysteem

De klimaatverandering neemt een vlucht. Ons werkgebied krijgt steeds vaker te maken met hevige regenbuien en warmere zomers. Om die hevige regenbuien aan te kunnen moet ons watersysteem beter kunnen afvoeren dan ooit tevoren. Door warmere zomers groeit de slibaanwas echter ook sneller dan tevoren. Daardoor staat de conditie van ons watersysteem twee keer onder druk.

1. Acht u een gedifferentieerde baggerfrequentie van 15 a 20 jaar in het licht van klimaatverandering en de adaptatie hierop, in acht nemende ambities als een klimaatrobuust waterbeheer waarvoor gebiedsgericht gedifferentieerd gebaggerd wordt en de wens om “deskundig waterpartner” te zijn, voldoende om ons werkgebied weerbaar te maken tegen klimaatverandering?

Antwoord: Ja. Het waterschap heeft in het begin van 2021 de “Kaders Klimaatadaptatie” in het AB

vastgesteld. Dit beleidskader bevat onze strategie en aanpak voor wat betreft het klimaatrobuust maken van ons watersysteem. Baggeren is één van de maatregelen om ons watersysteem robuust te maken en te houden. Door te kiezen voor een gedifferentieerde baggerfrequentie kunnen we met voorrang die watergangen aanpakken die het meest kwetsbaar zijn voor weersextremen.

Verlaging baggerfrequentie

In 2013 is de baggerfrequentie door bezuinigingen in het hele werkgebied van 15 naar 18 jaar verlaagd (met uitzondering van Alm & Biesbosch, die ging van 12 naar 15 jaar). In de evaluatie van het MJBP-1 is gesteld dat deze bezuinigingen hebben geleid tot knelpunten en in het beleidsplan van KRW-3 dat we “achteruit zijn geboerd” op de waterkwaliteit.

2. Is het correct dat bij het verlagen van de baggerfrequentie in 2013 enkel is gekeken naar het financiële aspect en niet naar het gebied waar bodemgesteldheid en ‘biologische waarden’ de slibaangroei bepalen?

Antwoord: Ja, dat is correct.

In het stuk “Vertaling ambitiesdiscussie van het Algemeen Bestuur naar Voorjaarsnota 2018” staat dat de meest geschikte baggercycli zijn: 12 jaar voor Gelders gebied, 6-10 jaar in Zuid-Hollands/Utrechts gebied en 9 jaar in Brabants gebied. Ook in de aangrenzende waterschappen Hollandse Delta, Brabantse Delta en Vallei en Veluwe zijn de baggerfrequenties alle 8 jaar.

3. Hoe kan het ontwerp beleidsplan MJBP 2022 dan succesvol gebiedsgericht baggeren als de differentiatie bestaat uit of 15 of 20 jaar?

Antwoord: Voor het bepalen van hoe vaak en wanneer we baggeren (de baggerfrequentie) kijken we naar het functioneren van het watersysteem en stemmen onze aanpak daarop af. Door monitoring van baggervorming en het praktisch toepassen van meetdata, bepalen we steeds waar en wanneer baggeren het meest nodig is. Op deze wijze zetten we het beschikbare budget voor onze baggerwerkzaamheden zo doelmatig mogelijk in.

4. In de evaluatie van het MJBP-1 staat dat vanwege bezuinigingen in 2021 het hele werkgebied van Waterschap Rivierenland nog niet één keer geheel gebaggerd is. Dit betekent dat 18 jaar al niet haalbaar is. Leidt de beoogde gedifferentieerde aanpak tot vermindering van knelpunten en de garantie dat het gehele werkgebied wel binnen één cyclus gebaggerd is?

Antwoord: Met het MJBP 1 hebben we de baggerachterstanden uit het verleden (vóór 2005) ingehaald en hebben we de knelpunten grotendeels opgelost. Met dit MJBP2 gaan we gebiedsgericht en gedifferentieerd baggeren in de watergangen waar dat het meest nodig is. Op deze wijze willen we onze watergangen op orde houden. In 2025 voeren we een evaluatie uit naar het meerjarenbaggerbeleid.

Alle kosten meegenomen?

In de evaluatie van het MJBP-1 staat dat er knelpunten zijn ontstaan vanwege een te lage baggerfrequentie. In het beleidsplan van KRW-3 staat dat door “achteruit boeren” de conditie van het watersysteem is verslechterd. Het beleidsplan streeft naar “behoud van biodiversiteit en verbetering van de waterkwaliteit”.

5. Is het voorgestelde budget voor de uitvoering van het ontwerp beleidsplan MJBP 2022 wel genoeg om de doelen te behalen zoals beschreven?

Antwoord: Ja, onze verwachting is dat we binnen het beschikbare budget onze doelen kunnen halen. Zoals aangegeven, pakken we de watergangen met de hoogste urgentie het eerste aan. Ons voornemen is om in 2025 een evaluatie uit te voeren.

In de evaluatie van het MJBP-1 staat dat hoe groter de baggerlaag, hoe groter het risico op oeverafkalving. Bij het toepassen van een lagere baggerfrequentie neemt dit risico toe. Oeverafkalving moet hersteld worden.

6. Hoeveel extra kosten worden er jaarlijks gemaakt boven op het beleid door urgent baggeren en herstel van oeverafkalving?

Antwoord: Voor de watergangen die we met reguliere cyclus niet op orde krijgen, hebben we € 300.000 per jaar gereserveerd vanuit het baggerbudget. Hiermee kunnen we de urgente baggerkelpunten aanpakken. De kosten voor herstel van oeverafkalving die direct gerelateerd is aan baggeren, zitten in het budget van het MJBP.

7. De portefeuillehouder heeft in eerder commissieverband aangegeven dat in relatie tot het baggeren de kosten a.g.v. PFAS op sommige trajecten sterk kostenverhogend zullen zijn. Zijn deze kosten in voorgenomen jaarlijkse dotatie meegenomen?

Antwoord: Op dit moment weten we dat we PFAS op veel plaatsen zullen tegenkomen. De normen zijn op dit moment zodanig dat de baggerspecie op de kant verspreidbaar is. Slechts een klein deel zal afgevoerd moeten worden omdat het de norm overschrijdt. We gaan er, op basis van onze ervaring in de afgelopen jaren, vanuit dat dit binnen de huidige budgetten past. Wel zien we dat de kosten voor de waterbodemonderzoeken de afgelopen jaren zijn gestegen. Voor deze labkosten is in de meerjarenbegroting extra budget opgenomen.

7a. Hoeveel gelden staan er nog extra gereserveerd voor de uitgestelde baggerprojecten volgens MJBP-1 en niet ter hand genomen trajecten in gevolg de PFAS-discussie?

Antwoord: Eén project met een financiële omvang van €2,5 miljoen is uitgesteld vanwege de PFAS-problematiek en gaan we in 2022 uitvoeren. De kosten hiervoor zitten in het reguliere baggerbudget.

WSRL heeft bijgedragen aan het onderzoeksrapport "inzicht in slibaanwas", waarvoor er metingen in het werkgebied zijn gedaan om de slibaanwas in kaart te brengen. In dit onderzoeksrapport wordt gesteld dat slibaanwas afhankelijk is van circa 20 factoren. Het rapport concludeert dat de nauwkeurigheid van metingen nauw komt, en hiervoor extra aandacht en inspanning voor geleverd moet worden. Om de datastromen goed te ontsluiten is een softwarepakket nodig. In het ontwerp beleidsplan staat dat een monitoringsprogramma wordt ontwikkeld. Door de portefeuillehouder is eerder gesteld dat monitoring in totaliteit een extra kostenpost met zich medebrengt van ongeveer 700K.

8. Is de ontwikkeling van dit monitoringsprogramma meegenomen in de gebiedsgerichte aanpak en past dit binnen het voorgestelde budget?

Antwoord: De kosten voor de uitvoering van het monitoringsprogramma zijn in dit stadium nog niet in beeld. Als de kosten wel in beeld zijn gebracht, zal naar financiering worden gezocht.

Consequenties

Door het schrappen van de evaluatie van MJB-1 op de agenda van 25 mei 2020 heeft de variantenkeuze over het baggeren vóór de evaluatie plaats gevonden. In september 2020 is de evaluatie nadien alsnog besproken. Het CdH heeft gesteld de volgorde van het proces “jammer” te vinden waardoor het onderwerp “in feite enigszins gedateerd is”. Meerdere malen heeft de commissie bovenop variant 3 ambities gesteld. Het CdH heeft deze toegezegd in de advies- en actielijst als “aandacht geven voor gebiedsgericht werken” en “klimaatadaptatie zeker aan de orde”.¹ Op 12 oktober zal er een keuze gemaakt worden tussen variant 3 en 4. Echter is te lezen in “Bijlage 2. Nadere toelichting op de WBP-thema varianten” dat de (helaas) gekozen variant 3 geen ruimte biedt voor een gebiedsgerichte aanpak, enkel gedifferentieerd, daar het voorstel voor een gebiedsgerichte aanpak ook een baggercyclus van 10 jaar heeft. Er werd gekozen voor variant 3 plus “differentiatie, gebiedsgericht en ruimte voor maatwerk, synergievoordelen.” Daarna, op 27 november 2020 stond het KRW-Rivierenlandplan 3 op de agenda. Hierin staat “Beheerders geven aan dat het wenselijk is dat de baggerfrequentie in het gebied hier en daar omhoog gaat (nu eens per 18 jaar, terwijl lokaal zelfs eens per 8 à 10 jaar gewenst is). De waterdiepte is niet altijd voldoende, ‘we zijn achteruit geboerd’. Dit geldt voor het gehele watersysteem, niet alleen de hoofdwatgangen/KRW-oppervlaktewaterlichamen.”

9. Klopt het, dat door op wens van het AB elementen van variant 4 over te nemen in het beoogde beleidsplan en we ons watersysteem toekomstgericht, klimaatrobuust en weer op orde willen krijgen, maar voor het budget variant 3 aan te houden, we te weinig financieren om onze ambities te realiseren?

Antwoord: We verwachten dat we met het budget van variant 3 (waarop het MJB2 is gebaseerd) en de geschetste gedifferentieerde aanpak, onze doelen kunnen halen. Door monitoring van baggervorming, bepalen we steeds waar en wanneer baggeren het meest nodig is. In 2025 zullen we deze aanpak evalueren. Mocht dan blijken dat we de doelen niet halen, zullen we zo nodig met alternatieve voorstellen komen.

10. De portefeuillehouder heeft na de variantendiscussie bij de evaluatie MJB-1 aangegeven, dat hij persoonlijk ook een sterke voorkeur had voor variant-4 mede gelet op de vastgelegde KRW-doelen en klimaatadaptatie. Als de koninklijke route was aangehouden en het AB had bij de variantendiscussie variant 4 gekozen; hoe had het voorstel er dan uit gezien? Kunnen de knelpunten, het “achteruit boeren” en het ‘achterstallig onderhoud’ dan opgelost en voortaan voorkomen worden?

Antwoord: Conform de gemaakte afspraken is het MJB2 gebaseerd op variant 3. Het AB heeft namelijk voor wat betreft het aspect baggeren gekozen voor variant 3.

11. Wij vrezen dat het ontwerp beleidsplan Meerjarenbaggerprogramma 2022 de doelen niet gaat behalen die het beleidsplan beschrijft. Dit komt omdat 1) het voorgestelde budget te laag is en 2) het MJB 2022 voortborduurde op een verlaging van de baggerfrequentie.

Hoe kan het CdH borgen dat deze doelen wél gehaald worden?

Antwoord: Met de flexibele gebiedsgerichte aanpak kunnen we baggeren waar het echt nodig is.

Daarmee spelen we flexibel in op ontwikkelingen en pakken we de urgente knelpunten aan. In 2025 evalueren we tussentijds en kunnen we beoordelen hoe het staat met het doelbereik.

Wij hopen u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Rivierenland,
de secretaris-directeur, de dijkgraaf,

Ir. Z.C. Vonk

prof. dr. J.C. Verdaas

Bijlagen: geen
Afschrift: archief (zonder bijlage)